

Iertid herved ikke tabes af Sigte, at Spørgsmaalet om Indstiltsen af en særegen dømmende Myndighed til Afgjørelsen af saadanne Stridigheder er bleven rest under Forhandlingerne om Grundlovens Indskrænkning, men at Forslaget af vedkommende Thing — det vil sige Rigsdagens Thing — med stor Majoritet blev forkastet, hvorved der henvises til Kongen som den naturlige Boldgiftsmand i sige Tvistigheder. Man antog altsaa dengang, at, naar det var tvivlsomt, om et Anliggende var fælles eller ikke, maatte man henvide til Kongen i Forbindelse med Rigsdagen, der kunde optage Sagen ved Lov; saaledes betragtede man dengang Forholdet. Dernæst siges der: „Det er denne Udvei, Udkaftet har valgt — kun med den Forstjæl, at Afgjørelsen er knyttet til Former, der betrygge den omhyggeligste Overveelse og betinge det constitutionelle Ansvar.“ Saaledes var man altsaa dengang kommen til at betragte disse to Forsatningers Stilling ligeoverfor hinanden, hvad dette saa vigtige Spørgsmaal angaaer. Endvidere siges der, hvad der ogsaa viser, hvorledes man dengang har taget Sagen: „Skulde den danske Rigsdag imidlertid i den Grad finde sig brøstholden ved den stete Afgjørelse — nemlig den, der saaledes kom fra Kongen, — at den mener ikke at kunne underkaste sig samme, vil den ikke være værgeløs mod en saadan Beslutning. Det vil da nemlig staae i dens Magt at drage vedkommende Ministre til Ansvar for deres Embedsforøvelse for den danske Rigsdag; thi, ligesom Rigsdagen i ethvert saadant Tilfælde maa gaae ud fra den Opfattelse, at det omtvistede Spørgsmaal angaaer et særligt Anliggende, saaledes maa det forudsættes, at den danske Rigsdag, hvis den giver denne Anstuelse Medhold, vil ansee sig for competent i Sagen, med samme Høie, som omvendt Rigsrådet maa være berettiget til fra sin Side at erklære Sagen for fælles.“ Man seer altsaa, at Kongen skulde træde imellem, og at man har regnet paa, at der kunde finde en saadan Afgjørelse Sted; men Notabene paa det Standpunkt, hvor man forudsatte, at det, at være fælles, var et Fællesskab; thi det forudsatte man i denne hele Forhandling. Man kommer derpaa til at see, hvilken Op-

fattelse man har havt om Vigtigheden af, at Rigsdagen beholdt sin faste Stilling, som den, der repræsenterede Grundtanken for, hvad der var Dansk i det danske Monarki. Man betragtede nemlig dengang alt det stænderste Væsen som mere beslagtaget med Tydsk end med Dansk, og derimod den Forsatning, som Kongeriget gennem den grundlovgivende Forsamling havde givet sig selv, som repræsenterende det ægte forfatningsmæssige Danske i Monarchiet. Der siges nu med Hensyn til § 23, at Følgen af en Indblanding fra det tydske Forbunds Side ikke vilde være: „at dettes Forbring, for at opretholde den constitutionelle Forening med Holsteen og Lauenborg, tages til Følge i Forsatningens hele Omraade, men at den constitutionelle Forbindelse med Holsteen og Lauenborg indskrænktes saa vidt, som dette maatte være nødvendigt, for at slaffe Forbundets Wille Gyltighed indenfor Forbundsgebietets Grændser, uden at tilstede samme nogen Netsvirkning udover disse.“ Her viser man, hvorledes § 23 kan benyttes til netop at frigjøre fra fremmed Indflydelse paa det indre Forsatningsvæsen; den behøver ikke at være fuldstændig, men kun delvits, og iøvrigt beholdes Fællesskabet med Slesvig som Hovedbetingelsen for ethvert Fællesskab. Man gaaer nu i Betænkningen over til at oplyse, hvor nødvendigt det i ethvert Tilfælde er at fastholde den foederative Idee, som ligger i Forsatningen. Ved den foederative Idee maa nødvendigvis forstaaes, at enhver Landsdeel er en Heelhed med den Statshøihed, som svarer til den Stilling, den indtager udenfor sig selv, altsaa, saalænge den er i Forbindelse med Andre, med Indskrænkning af dens Statshøihed, men saasnart ingen Anden er i Forbindelse med den, med fuld Statshøihed. Det er den foederative Idee, som det dengang var nødvendigt at opretholde, og jeg skal snart komme til at nævne et meget betegnende Udtryk, hvoraf man dengang betjente sig for at vise, hvor vigtigt det var. Her siger man nu: „Det er denne i Forholdenes naturlige Medfør begrundede Betragtning, der har gjort, at man selv i foederative Republikker har søgt i Fællesforsamlingerne at nedlægge Spiren til en friere og mere omfattende Samsundsaaend-